

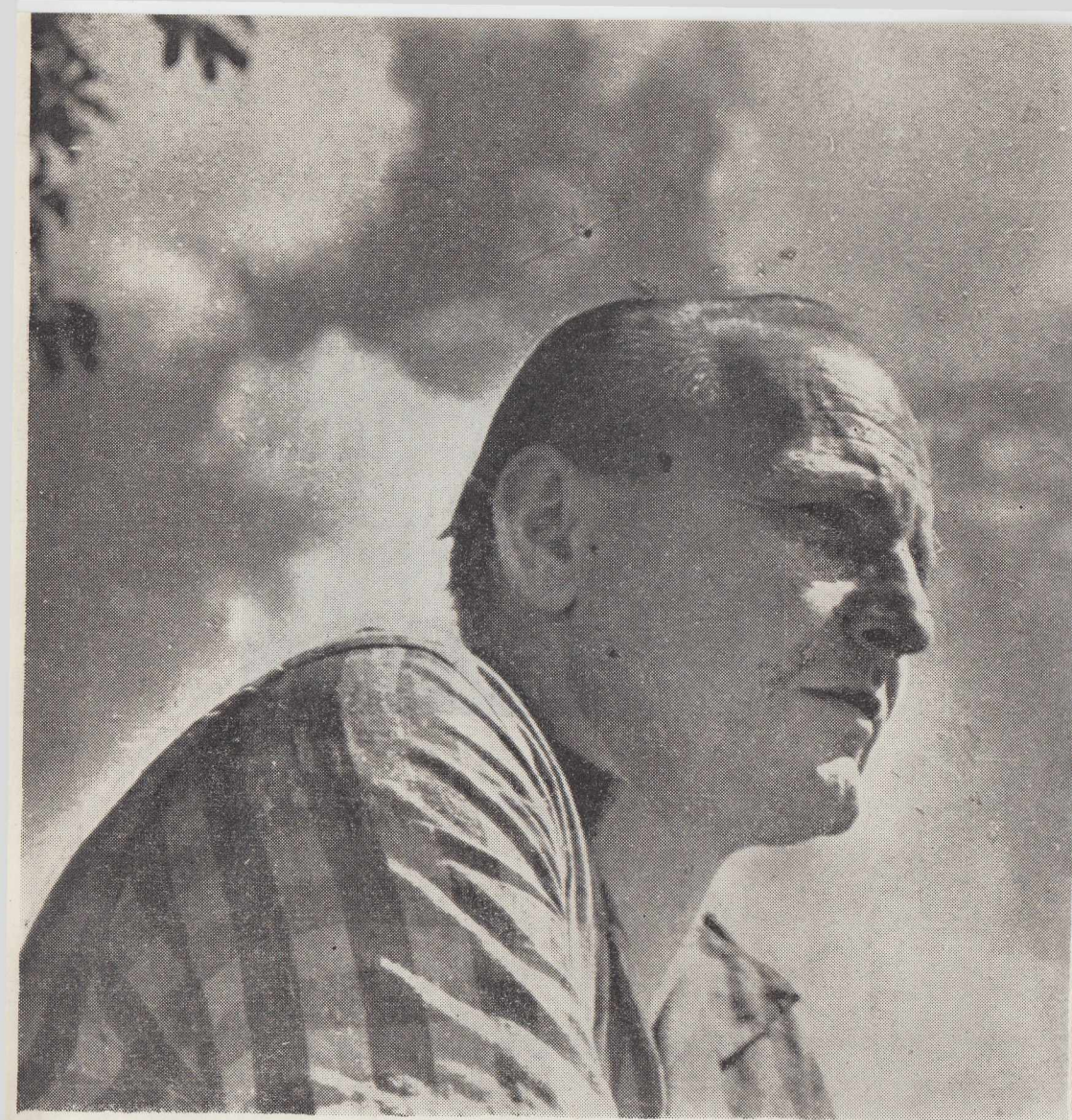
2874

DIVADLO
P E T R A
BEZRUČE
OSTRAVA

FRANTIŠEK PAVLÍČEK

ZÁPAS S ANDĚLEM

STAVBA
P. PAVLÍČEK

FRANTIŠEK PAVLÍČEK

Nar. 20. 11. 1923 v Lulkově u Holešova. Po maturitě na reálném gymnasiu v Holešově studoval na filosofické fakultě Karlovy university v Praze. V letech 1947 — 1952 působil jako dramaturg rozhlasu v Českých Budějovicích, potom v Praze. Od roku 1956 pracuje ve filmu. V letech 1959 — 1961 byl tajemníkem Svazu čs. divadelních a filmových umělců.

Po více než dvě tisíciletí dospíváme v kritických životních momentech k zjištění, že je více pravdy v lidech než ve slovech. Znamená to odvržení všech ideálních teorií ve prospěch všední praxe? Jistě ne . . . Jenom tisíciletími utvrzované poznání, že opravdový život začínáme žít teprve tehdy, kdy slovo a skutečnost se stávají dvojenci — k nerozeznání. Proklamace, která si v praxi neklade nárok na dokonalé naplnění, vede k pocitu marnosti, apatie, odcizení a kdovíjak ještě lze pojmenovat nadvládu lži a polopravdy v životě.

V tuto chvíli by bylo nejlépe, aby autor mlčel — nemůže dodat nic podstatného na okraj svých dialogů o zápasu za dobývání pravdy. Neboť divák ví, že pravda není nic daného, nic nadekretovatelného; že její dobývání je neodvolatelným předpokladem životního naplnění. Divák ví, že lidský osud je především obrazem souhrnu mravních stanovisek ve chvílích, kdy bylo nutno být celým člověkem. A tedy ví i to, že pravda je výzva — nikoli zjištění.

Autor se proto odmlčuje v důvěře, že divák snad najde v jeho „Zápasu“ i svůj vlastní lidský hlas.

Leden 1965.

František Pavlíček.

Příležitostný apokryf

(místo prologu)

Chvilu před úsvitem . . . Noc, zmodralá vysílením, zakrátko ustoupí sedivému dnění. Hvězdy se s podezřelou náhlostí vytrácejí a svět je podoběn siní, opuštěné porotci i svědky i zvědavci. Zůstal jen obžalovaný a sám se sebou vede němou při.

Včera vyslal svou čeleď a všechna svá stáda jako předvoj — anebo výkupné. Vstříc zpola jisté smrti. Na noc pak bděl samotný nad svými potomky a jejich matkami. V náhlé hrůze však vyburcoval dřímající rod a odvěkl jej ledovou mělčinou brodu kus cesty zpátky. Do bezpečí. Nyní se chvěje na pomezí a pocituje své osamění jako předzvěst trestu.

Ptáte se odkud jde? Kam míří? Čeho se hrozí?

Vrací se domů. Po mnoha letech dobrovolného exilu, který jej kromě žen, dětí, strastí a rozkoší obdařil i nemalou movitostí. A domů — to je otec, matka, starší bratr. Bratr především, protože . . . V tuto chvíli se s větší jasností než kdy předtím rozpomíná na některé zneklidňující, do tohoto okamžiku zanedbatelné okolnosti:

Už při zrození si ulehčil cestu na svět tím, že se přidržel za patu svého o málo staršího prvorozeného bratra . . . Jednou se pak přihodila malá nechutnost s miskou jídla, za kterou na věčně hladovém bratřičkovi vymámil právo prvorozenství. (Trocha té čochky na kyselo sotva stála za takový rámus.) A ještě později, za matčiny asistence, podvod na slepém tatíkově, před nějž předstoupil zachumlán do přismrádlých kožích koží, vydávaje se za staršího kostnatého bratra, aby s požehnáním získal jakési drobné výhody . . .

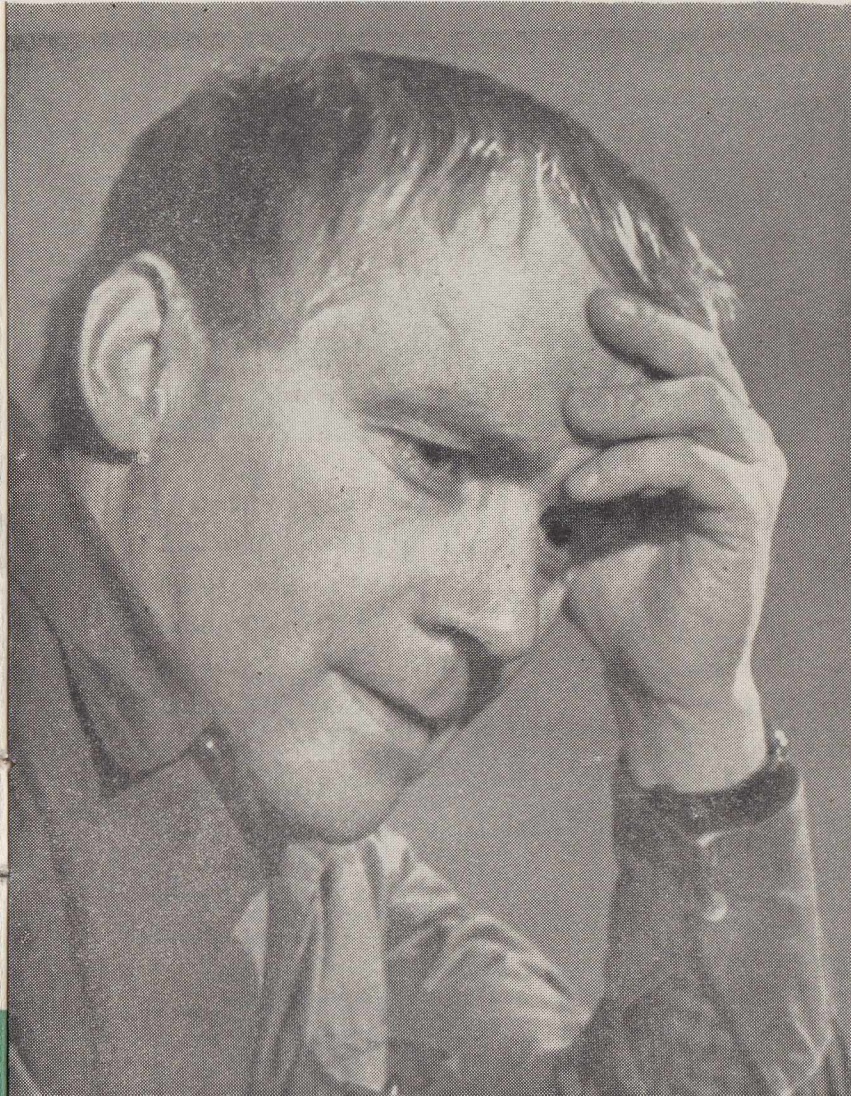
Ale to všechno byly nicotné maličkosti, jimiž — co je svět světem — si pružnější, schopnější osobnosti razí cestu vzhůru na úkor těžkopádných pachtivců. Ale což účel nesvětí prostředky? Do dnešního dne bylo možno se tím utěšovat.

Muž neklidně téká mezi kameny, pronásledován hroznými vidinami odplaty a jeho strach dává zaznít úzkostnému nářku. Chvillemi blouzní, jako by se potýkal s demony a jeho nelidské úpění je slyšet daleko do kraje. Nevýslovně se bojí. Je zbabělý a hodný opovržení. Ale v rozhodné chvíli nalézá upřímnost. Ničím se neutěšuje, nic si nenalhá. S vykloubenou nohou, pomázan blátem a slinou a vlastním výkalem, padne za úsvitu tváří na mělčinu. Je vysílený, ale blažený i v úzkosti. Rozhodl se.

Příštího dne jde svému rodu v čele, aby padl první, dojde-li ke krvavému účtování. Těm, kteří jsou mu nejdražší, určil, aby šli poslední. Mohou být spory o tom, je-li tento jeho příkaz ve všem všudy správný a výchovný, ale nelze mu upřít, že jeho rozhodnutí je zmužilé!

Dodejme ještě, že k prolévání krve nedošlo, neboť Ezau si vedl přátelsky a vpravdě bratrsky. Byl to, pravda, člověk dosti přízemní, ale jeho mysl byla klidná a rozum selsky zdravý.

S ohledem na dějiny bylo později vydáno oficiální komuniké. (Popravdě však byl vzat větší ohled na čest rodu a na Jákobův prestiž než na historii.) Práví se v něm, že oné kritické noci, kdy Jákob dlel na hranici bratrova území, sestoupil k němu anděl a dal se s ním do zápasu.

Lukáš — Arnošt Borovec

Čímž se široké veřejnosti zcela průkazně vysvětlil onen neslýchaný hlas a veřejnost této verzi ochotně uvěřila. Protože pak Jákob ve výše zmíněném zápase obstál víc než čestně, vysloužil si přívisko Izrael, to je Silný. Bylo zdůrazněno, že zacházel statečně s bohem i s lidmi a vyšel z náročného zápolení jako vítěz. Byť zřetelně kulhající.

Příznejme tomuto komuniké, jež bylo po čase bez valných deformací pojato do První knihy Mojžíšovy, nárok na pravdivost bez neomylnosti. Dějiny za těch dob nebyvaly víc než báje, s nimiž se lidstvo shodlo — jak poznamenal jistý neuznaný velikán.

Leden 1965.

František Pavlíček.

František Pavlíček

ZÁPAS S ANDĚLEM

Režie František Čech

Hudba Petr Mandel

Výprava Otakar Schindler

Hudbu nahrál orchestr DPB za řízení P. Mandela

Charvát	Otakar Janda
Dana, jeho dcera	Nina Divíšková
Vojta, jeho syn	Ladislav Mrkvička
Tereza, jeho druhá žena	Štěpánka Ranošová
Lukáš, Danin muž	Arnošt Borovec
Gustav Maršálek	Jeroným Horák
Anežka, jeho dcera	Miroslava Špánková j. h.
Just	Milan Koutný
Karas	Jaroslav Fukala
Šampion	Jiří Kodet Michael Junášek
Šopén	Ladislav Chvojka
Tarzan	Ivan Misař
Pepina	Jiří Hrzán

Představení řídí Lída Naarová

Text sleduje Marie Minská

Technická spolupráce: stavby V. Plachý s kolektivem — svítí J. Řezáč s kolektivem — dekorace V. Mihola, V. Němec — kostýmy B. Smetanová s kolektivem — vlásenky M. Kuthanová s kolektivem — rekvizity A. Smetana.

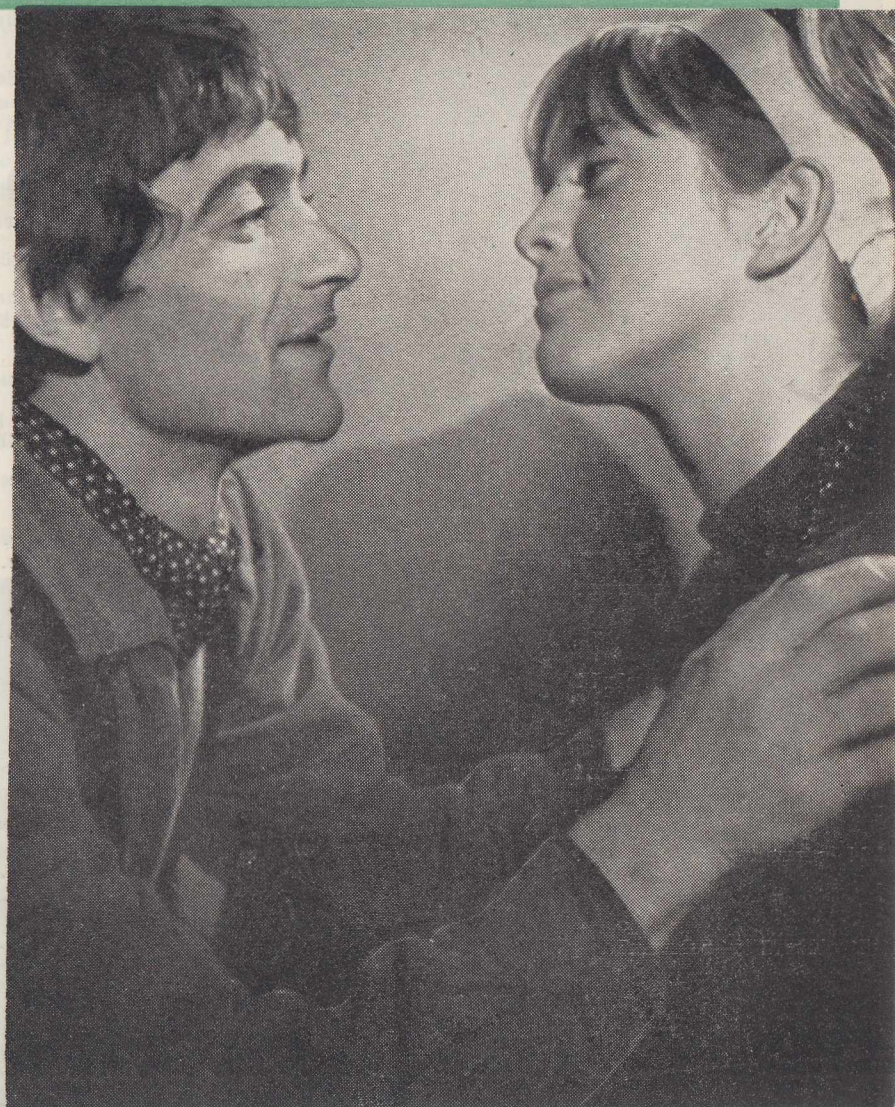
Premiéra v Divadle Petra Bezruče v Ostravě 21. února 1965.

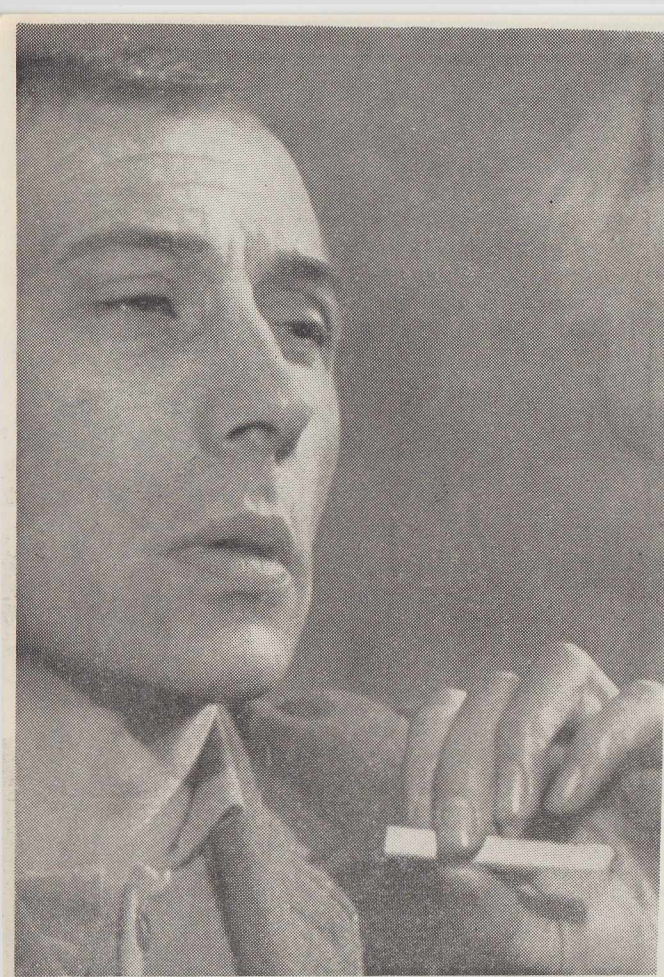
Pyroman

Dne 12. července 1950 lehl popelem Zlatý pavilón v Kyotu. K činu se přiznal mladý novic buddhistické sekty, jež po dlouhou řadu generací pečovala o tento skvost japonského stavitelství.

Na otázku, proč tak učinil, novic odpověděl:
»Neustále mě poučovali, jak je krásný a jak ho musím milovat«.

Vojta — Ladislav Mrkvička Anežka — Miroslava Špánková

Just — Milan Koutný

Savoir vivre

Chceš-li umět dobře žít, dbej následujících pravidel:

Nerozčiluj se, život je krátký.

Usmívej se, i kdybys měl křeče dostat.

Abys měl klid, jdi vždycky s většinou.

Co tě nepálí, nehas a cizí kaši nemíchej.

Nebuď příliš tvrdošíjný při hájení vlastního názoru.

Buď ostražitý při říkání pravdy. Nezapomeň na trpkou zkušenost lidu:

Řekneš pravdu, rozbijí ti hlavu.

Pamatuj, že lež často léčí.

Buď skromný, anebo se tak tvař. Hrdé koně sežerou psi.

Přijímej jenom malé funkce.

Je-li nebezpečí příliš veliké, nestyď se utíkat.

Zlu odporuj teprve při dobrém rozvážení.

Přetvářku si neoškliv, těžko by se ti žilo.

Naučíš-li se to, budeš šťastný. Neboj se, že ti někdo něco vytkne. Ostatní to dělají buď také tak, anebo jsou slušně vychovaní a respektují zásadu: Co nemůžeš pochválit, nehaň!

Znamení

Attila, bič boží, který dlouho obléhal Aquileji, si jednoho dne všiml, že čápi spěšně odnášejí z města svá mláďátka, věc to podivná a nezvyklá. I usoudil Attila, král Hunů, že bůh mu dává znamení, aby neváhal a město rozkotal.

Okamžitě dal troubit k útoku a hle, město opravdu padlo.

Divadelní kritik obcházel při premiéře jeviště i hlediště přemýšleje, co napíše, a tu si všiml, že návštěvník z vládní lóže spěšně odchází, aniž vyčkal konce představení, věc to podivná a nezvyklá. I usoudil divadelní kritik, že je to znamení, aby neváhal a hru strhal. Sedl a napsal, že hra je vyhaná, neupřímná, nesoučasná a hle, hra opravdu propadla.

Erinye

Někdy s nostalgií nad něčím, co se již nikdy nevrátí, vzpomínám na Erinye, jež mi připomínají ženy v krámě, když dostanou zkažená vejce. Nevím, proč se říká, že bohyně pomsty byly ohyzdné. Ještě jsem neviděl člověka hořícího spravedlivým hněvem, aby nebyl krásný. Jenom ten, kdo se Erinyí bál a měl špatné svědomí, mohl tvrdit, že mají ve vlasech zmiže a místo prstů drápy, jimiž se zarývají do zátylků svých obětí a příšerně řvouce je bez ustání štvou světem.

Ale ať byly krásné nebo cšklivé, neúplatné, Erinye spí věčný spánek v Hádevě říši stínů.

Dnešek se nebojí bohyní pomsty.

Eichmann zabil šest miliónů lidí, miloval harcké kanáry a vždycky dobře spal.

Vrazi mají klidný spánek.

Výčitky svědomí se příjemně zapomínají na zdravotních procházkách v horách.

Uklidnění přinášejí knihy, v nichž se píše, že zlo není tak zlé, když je k něčemu dobré.

Úzkostné stavy úspěšně léčí psychiatři a quajacuran.

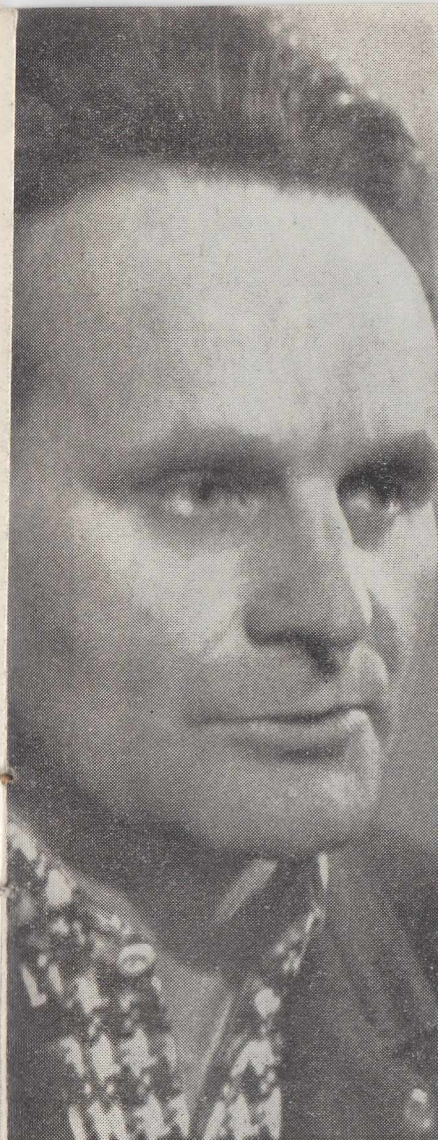
Na boleští hlavy stačí algena.

Dana — Nina Divíšková

Život je

ZVYK ZVYK ZVYK ZVYK ZVYK ZVYK ZVYK ZVYK ZVYK ZVYK
 ZVYK ZVYK ZVYK ZVYK ZVYK ZVYK ZVYK ZVYK ZVYK ZVYK
 ZVYK ZVYK ZVYK ZVYK ZVYK ZVYK ZVYK ZVYK ZVYK ZVYK
 ZVYK ZVYK ZVYK ZVYK ZVYK ZVYK ZVYK ZVYK ZVYK ZVYK
 ZVYK ZVYK ZVYK ZVYK ZVYK ZVYK ZVYK ZVYK ZVYK ZVYK
 ZVYK ZVYK ZVYK ZVYK ZVYK ZVYK ZVYK ZVYK ZVYK ZVYK
 ZVYK ZVYK ZVYK ZVYK ZVYK ZVYK ZVYK ZVYK ZVYK ZVYK
 ZVYK ZVYK ZVYK ZVYK ZVYK ZVYK ZVYK ZVYK ZVYK ZVYK
 ZVYK ZVYK ZVYK ZVYK ZVYK ZVYK ZVYK ZVYK ZVYK ZVYK
 ZVYK ZVYK ZVYK ZVYK ZVYK ZVYK ZVYK ZVYK ZVYK ZVYK
 ZVYK ZVYK ZVYK ZVYK ZVYK ZVYK ZVYK ZVYK ZVYK ZVYK
 ZVYK ZVYK ZVYK ZVYK ZVYK ZVYK ZVYK ZVYK ZVYK ZVYK
 ZVYK ZVYK ZVYK ZVYK ZVYK ZVYK ZVYK ZVYK ZVYK ZVYK
 ZVYK ZVYK ZVYK ZVYK ZVYK ZVYK ZVYK ZVYK ZVYK ZVYK
 ZVYK ZVYK ZVYK ZVYK ZVYK ZVYK ZVYK ZVYK ZVYK ZVYK
 ZVYK ZVYK ZVYK ZVYK ZVYK ZVYK ZVYK ZVYK ZVYK ZVYK
 ZVYK ZVYK ZVYK ZVYK ZVYK ZVYK ZVYK ZVYK ZVYK ZVYK
 ZVYK ZVYK ZVYK ZVYK ZVYK ZVYK ZVYK ZVYK ZVYK ZVYK
 ZVYK ZVYK ZVYK ZVYK ZVYK ZVYK ZVYK ZVYK ZVYK ZVYK
 ZVYK ZVYK ZVYK ZVYK ZVYK ZVYK ZVYK ZVYK ZVYK ZVYK
 ZVYK ZVYK ZVYK ZVYK ZVYK ZVYK ZVYK ZVYK ZVYK ZVYK
 ZVYK ZVYK ZVYK ZVYK ZVYK ZVYK ZVYK ZVYK ZVYK ZVYK

Kavas — Jaroslav Fukala

Hledá se doktor Barrow

Pan profesor žertuje, říkalo se, když pronášel své oblíbené úsloví Mládí vpřed.

Činil tak s oblibou především ve společnosti starších zasloužilých mužů, nezvratně přesvědčených o své důležitosti, jež byla stvrzena příslušnými řády, tituly a funkcemi. Nikdo však pana profesora nebral příliš vážně, protože sám byl stár, ověnčen řády, tituly a funkcemi.

Jednoho dne vyprávěl o velkodušném činu doktora Barrowa, který se dokázal vzdát svého profesorského místa ve prospěch žáka, později slavného Izáka Newtona. Vyprávění vyvolalo skličující dojem a dlouhotrvající ticho. Po schůzi se zastavilo na slovíčko několik kolegů.

Poslyšte, takto jste neměl mluvit.

A proč by ne?

V programu jsou použity krátké prózy Jaroslava Putíka. (J. Putík — Indicie, vyd. MF. 1963)

Redaktor programu Ivo Dvořák, grafická úprava Otakar Schindler, fotografie Miroslav Košler a František Krasl, typografická spolupráce Rudolf Mikeska. — Vytiskly Moravské tiskařské závody, n. p., provoz 22, Ostrava 1, Hollarova 14. Cena 1,60 Kčs. T 12-51273

František Pavlíček

ROZHLASOVÉ HRY:

TROSEČNÍK

VE ZNAMENÍ TÍCHA

AHASVER

ARISTOFANES PÍŠE TRAGEDIÍ

LEONIDAS ŽIJE aj.

HRY DIVADELNÍ A LOUČKOVÉ:

BAJAJA

POHÁDKA O PRINCEZNĚ A SEDMI BOHATÝRECH

CHTĚL BYCH SE VRÁTIT

SLAVÍK

TŘI ZLATÉ VLASY DĚDA VŠEVĚDA

LABYRINT SRDCE

ZÁPAS S ANDĚLEM

ZDARMA